

Κίνδυνοι στο διαδίκτυο & προστασία

Του Φίλιππου Ζάχαρη (phil.zaharis@gmail.com)

Στατιστικά στοιχεία της Γραμμής Βοηθείας ΥποΣΤΗΡΙΖΩ Σεπτεμβρίου 2009 - Ιουνίου 2011. Η Γραμμή δέχθηκε στα δύο χρόνια λειτουργίας της συνολικά 2.461 αναφορές και αιτήματα για βοήθεια σε σχέση με την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου.

Τα προβλήματα που συνδέονται με τη χρήση - και ειδικά μη ασφαλή - του διαδικτύου αυξάνονται θεαματικά και κύριοι αποδέκτες των προβλημάτων αυτών είναι τα παιδιά. Προκειμένου να υπάρξει αποτελεσματική καταγραφή των προβλημάτων αυτών έχουν ληφθεί μέτρα, από την καταφυγή στην υπηρεσία ηλεκτρονικού εγκλήματος, μέχρι την καταγραφή των περιστατικών από αντί-

γραφές των κινδύνων αυτών δεν βρίσκουν τις περισσότερες φορές στήριξη από την επίσημη Πολιτεία.

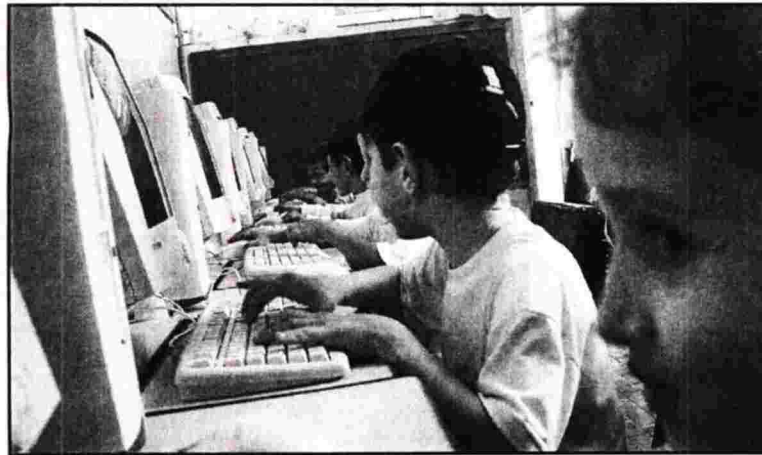
Ας δούμε λοιπόν, αναλυτικά τα στατιστικά στοιχεία της Γραμμής Βοηθείας ΥποΣΤΗΡΙΖΩ που καταγράφηκαν από το Σεπτέμβριο του 2009 μέχρι τον Ιούνιο του 2011. Οι κλήσεις στη Γραμμή Βοηθείας Υποστηρίζω 8001180015 για θέματα συμπεριφορών εξάρτησης έφτασαν τις 829 για το εν λόγω χρονικό διάστημα, ενώ οι κλήσεις για θέματα εκφοβισμού και ηλεκτρονικής παρενόχλησης ξεπέρασαν τις 100. Να σημειωθεί εδώ ότι η Γραμμή Βοηθείας ΥποΣΤΗΡΙΖΩ - 8001180015 του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου που εδρεύει στο **Νοσοκομείο Π&Α Κυριακού - Μονάδα Εφηβικής Υγείας της Β' Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών** - δέχθηκε στα δύο χρόνια λειτουργίας της συνολικά 2.461 αναφορές / αιτή-

ιστοσελίδων), αποπλάνησης (grooming), σεξουαλικής παρενόχλησης, εκβιασμού ή αυτοκαταστροφικής συμπεριφοράς.

Όσον αφορά στα δημογραφικά στοιχεία, στην πλειοψηφία τους (85%) τα αιτήματα βοήθειας έγιναν από γονείς (2.092 αιτήματα) με μόλις ένα 3,74% των αιτημάτων από ανηλίκους (92). Μεγάλη αύξηση έχει παρατηρηθεί στις κλήσεις που γίνονται στη Γραμμή από επαγγελματίες ψυχικής υγείας και εκπαιδευτικούς (11,26% επί συνόλου). Σημαντικός αριθμός κλήσεων οικογενειών (πάνω από 1 στα 10) με προβλήματα από την κακή χρήση του Διαδικτύου (συμπεριφορές εξάρτησης, εκφοβισμός, παρενόχληση) παραπέμφθηκαν στις δομές της Μονάδας Εφηβικής Υγείας, ειδικότερα στις αντίστοιχες δομές για εφήβους και τους γονείς τους (11,62%). Περαιτέρω, το προσωπικό της Γραμμής Βοηθείας έδινε συμβουλές και πληροφορίες και παρείχε ψυχολογική υποστήριξη (1.557 αναφορές) και παρέπεμπε στη γραμμή καταγγελιών Safeline.gr και στη Δίωξη Ηλεκτρονικού Εγκλήματος για περιπτώσεις ηλεκτρονικού εγκλήματος (351 αναφορές) ή σε άλλους αρμόδιους φορείς αντίστοιχα με τη φύση της αναφοράς (π.χ. καταναλωτικές οργανώσεις κ.λπ.) (267 αναφορές).

Συνολικά, οι αναφορές και η παροχή βοήθειας με την καταφυγή στις αρμόδιες υπηρεσίες καταγράφονται ως εξής: Ενέργεια Αριθμός %

- Παροχή πληροφοριών/ συμβουλευτική (1557) - 63,27%
 - Παραπομπή στη Safeline / Αστυνομία (351) - 14,26%
 - Ραντεβού για επίσκεψη στη Μ.Ε.Υ. (286) - 11,62%
 - Παραπομπή σε άλλο αρμόδιο οργανισμό (οργάνωση καταναλωτών κ.α) (267) - 10,85%
- Η Γραμμή Βοηθείας ΥποΣΤΗΡΙΖΩ λειτουργεί χωρίς χρέωση με την οικονομική στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο του προγράμματος πλαισίου Saferinternet και του Ο.Τ.Ε. Υπενθυμίζεται ότι η Γραμμή Βοηθείας του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου απευθύνεται σε εφήβους και τις οικογένειές τους, παρέχοντας υποστήριξη και συμβουλές για θέματα που σχετίζονται με τη χρήση του Διαδικτύου, του κινητού τηλεφώνου και των ηλεκτρονικών παιχνιδιών (παρενόχληση, εξάρτηση, επιβλαβές περιεχόμενο, παιδοφιλία, κ.α.).
- Μπορεί κανείς να επικοινωνήσει με το προσωπικό της γραμμής, είτε καλώντας στον αριθμό χωρίς χρέωση για αστικές και υπεραστικές κλήσεις **800 11 800 15** από **Δευτέρα έως Παρασκευή και ώρες 09:00 - 15:00**, είτε αποστέλλοντας ηλεκτρονικό μήνυμα στο **help@saferinternet.gr**.

στοιχείες Γραμμής Βοηθείας που παρέχουν συμβουλές και οδηγίες για την ασφαλή περιήγηση στο διαδίκτυο, καταγράφοντας παράλληλα τα περιστατικά που καταγγέλλουν οι πολίτες που επιλέγουν να τα παραθέσουν. Τα προβλήματα αυτά, όπως θα δούμε και παρακάτω, σχετίζονται με ζητήματα εξάρτησης στο διαδίκτυο, με κλοπή προσωπικών δεδομένων, με βία, εκφοβισμό και οικονομική απάτη, με ανορεξία, αποπλάνηση (grooming) και σεξουαλική παρενόχληση, μέχρι εκβιασμό, καταστροφική συμπεριφορά και αυτοκτονία. Το διαδίκτυο, όπως διαπιστώνουμε κρύβει -πέραν των δυνατοτήτων που παρέχει- και πολλούς κινδύνους, ιδιαίτερα για τα ανήλικα παιδιά που στοχοποιούνται ως τα πιο εύκολα θύματα. Οι γονείς, σε πολλές των περιπτώσεων αναστατωμένοι, καταφεύγουν στις Γραμμές Βοηθείας, ελπίζοντας πως με τη συνδρομή τους θα μπορέσουν να απεξαρτητοποιήσουν τα παιδιά τους αλλά και να τους επισημάνουν παράλληλα τις ηλεκτρονικές παγίδες που σε κάθε περίπτωση πρέπει να αποφεύγουν. Η παροχή στήριξης στους γονείς στη χώρα μας αναφορικά με τους κινδύνους που κρύβει για τα παιδιά το διαδίκτυο, είναι σε αρχικό στάδιο και οι όποιες κατα-

ματα για βοήθεια σε σχέση με την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου. Από αυτά, 2.159 αιτήματα έγιναν μέσω τηλεφωνικών κλήσεων στον αριθμό χωρίς χρέωση 800 11 800 15 (87,73%), και 302 μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση help@saferinternet.gr (12,27%).

Τα πιο σημαντικά αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης είναι τα εξής:

- Μεγάλος αριθμός αιτημάτων (41,28% επί συνόλου) αφορούσε σε πληροφορίες σχετικά με την ασφαλή χρήση του Διαδικτύου σε σχέση με τα παιδιά και τους εφήβους.
- Στη 2η θέση είναι τα ζητήματα εξάρτησης από το Διαδίκτυο (33,69%).
- 101 κλήσεις αφορούσαν σε θέματα διαδικτυακού εκφοβισμού και παρενόχλησης (4,1%).
- Εντύπωση προκαλεί ο διαρκώς αυξανόμενος αριθμός αναφορών με θέμα τα δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης (κλοπή προσωπικών δεδομένων: 146 αιτήματα για βοήθεια, αναφορά ψεύτικων προφίλ: 69 αιτήματα για βοήθεια).
- 38 αιτήματα αφορούσαν σε επικίνδυνο περιεχόμενο για ανηλίκους.
- Πολύ μικρά ποσοστά (κάτω του 1%) αφορούσαν σε ζητήματα ανορεξίας (παρότρυνση μέσω